

PRAHA K DOMOVU LITOVELSKU

MĚMU
LITOVELSKU

Alois
Volkman

1998

Díky vzácné iniciativě starosty královského města Litovle MVDr. Vojtěcha Grézla a jeho přátelství se spolurodákem MUDr. Aloisem Volkmanem, známým českým básníkem (mimořádně oba jsou lékaři: jeden jen nejvyšších savců, druhý všech ostatních živočichů), vychází tato sbírka veršů jako vyznání rodnému kraji. Zároveň ji Městský klub Litovel vydává k 80. výročí vzniku našeho státu.

Domů na Hanou vlakem

Rodičům

Barevné lužní lesy za Litovlí
tvoříte špalír podél trati
jímž marnotratní ztracenci
se jako v podobenství vrátí.

Byť i náš život z drah svých vykolejil
neuhne Země z dráhy dané.
Přes prahy pražců k prahu domova
syn mířit nepřestane.

Litovel

Jak vešlo do známosti
Jan Čep ji nazýval
mé Sedmimostí.

Pro mne je sedmerým
divem světa dětství.
Jediným mostem
k dospělosti.
A zpět do dětství.

Malíř žánrů - sentiment

Na rynku Přemysla Otakara
co týden býval přece trh.
Vzpomínka víc než padesát let stará
v počtu let jde jistě o podvrh.

Vždyť vidím se tam jako dnes
rozměry rynku také nesouhlasí.
Celý můj rod na své dlažbě nes'.
Disketou je s jeho krůčky kroky hlasy.

Březnová

Lysiny sněhu.
Krajina klisna grošovaná
se brodí táním
zpcená a zapařená.

Divoce popojíždí
fúrou domova
až praská v zemských poloosách
k jaru.

Jarní Morava

Margarínová krabice
plná pípání peříček
žlutí a klování
záchvěvů a bezbrannosti.

Pod křížem motouzu
těžce oddychuje jaro
všemi otvory v ní.

Na klíně hospodyně
celý příští dvůr.

Kde zemi radlicemi zraňovanou
potomky Přemyslova rodu
chlácholí skřivani
vypuštění gestem houslistů
z notových osnov brázd

tam domov můj.

V litovelských lukách

Otci

Do nové sířky na motýly
kluk chytá v lukách poledne
a v otci zpátky dohlédne
kde lýtka svá jsme rosou křtili.

Morava mrskaná rybářskými pruty
se z břehu na břeh převaluje.
Obloha po proudu v ní pluje.
Jak mít ten záběr nepohnutý?

Mámina gratulace

Volala
(ne z pokoje do pokoje)
meziměstsky volala mi
své blahopřání
k narozeninám.

Kdo však má dnes
komu gratulovat
k mému narození?

Sad u nás

Když stíny korun natáhly se
do vyhřáté červenové trávy
uondané dusným odpolednem
není ani stopy po představách
že toto ovocné stromoví
držící nade mnou
své ochranné ruce
by je mohlo svázané mít
do otýpek.

Chudobínský rybníček

Starodávné brky rákosí
tu zůstávají namočený
a šustivě pokračují v psaní
nových veršů na vodu
v kropence našeho dětství.

Vodní vážky nad hladinou
váží dusná letní odpoledne.
Jak jsme si jich
coby kluci nevážili.
Ale ta poezie psaná na vodu
ta přelila se do nás.

Rodo - kmeny

Ovocné stromy
s rafinovaností svého
bez výjimky
rodu ženského
nasazovaly otci
parohy
dlouhého žebříku
který nad hlavou
neúnavně přenášel
prohrávaje s nimi
spor o paternitu.

Koš ovoce

Poslaný z domova
je plastickou mapou zahrady.
Podle vypouklin plodů
se zeměpisně orientuji
která místa
poskytla svůj druh.

Zapovězené mně stromy
dětského poznání
ráje.

Z letní Hané

Marťnu Strouhalovi

Na dlahy drátů
o vysokém napětí
jsou nataženy
bronzové paže rovin
které mě odchovaly.

Vracím se k nim
na nezacelené jizvy polních cest
sešívané kroky bezpočetných.

Vybitý a apatický
oživám proudem nejvyššího napětí
ze zdrojů domova.

V polích po výmlatu

Slaměné kavalce
úrodu za úrodou
na vás odrodí
plodná Haná
svou širokou pánví.

Bohorodička
v dusných porodních sálech léta.
Porodní báby venkova
už nemusíte vypomáhat.

Polní cesty na Rampach a k Pardusce

Jazyky kopců
s drkotavou mluvou.

Hliněné koleje
se semaforey vlčích máků.

Aleje stínů
které si slunce vydržuje.

Nejdelší zkratky
k domovům.

Nad strništěm se srpnovou příchutí

Kapilárami slávek
obilnými brčky
nasávám
z širokohrdlé Hané
pocity vlastní příslušnosti.
Jsem jimi vyplněn
jak rubrika
v křestním listě.

Obilná sila

Horské masivy
k vašim vrcholům
směřuje každoročně
výprava zrn.
Kulisy žňových představení.
Pylony přemostující obzory.
Obilnému zrnu
byly postaveny mrakodrapy
nad věže hradů kostelů a kaplí.
Svatyně pro nevěřící hladovým.

Za vsí Savínem

Cirkulárka rozřezává
prázdninový podvečer.
Celý bychom ho neunesli.

Rýžák strniště v rohu lesa
nepustí ženské z rukou
do posledního klásku.

A koňský potah
přiváží do vsi
stmívání.

Za humny Hané

Zlacené rámy
moravských vsí.
Jejich žánrové obrázky
jsou trvale instalovány
v nás.

Husí brka strnišť.
Brka těch zemských písarů
co navždy zůstanou
ve svých řádcích.

Země na nás valí
bulvy řep
a stromům únavou
padají víčka zarudlá.

V nedohlednu podmítaných polí
už osířel traktor
hledající břehy remízků a mezí.
V pozemkových knihách krajiny
je vygumovala kolektivizace.
Poslední soud
nad spory a hašteřením chalupníků
ale i nad bažanty křepelkami zajíci.
Nad vytupírovanými kadeřemi
pěstěné země české
nad jejich barevnými členkami
nad jejími stíny pod očima.

Zbloudilec nedozírných scelin
je tečkou za sklizní letních dnů.

Bílé kořeny řep.
Celý chrup vytrhali zemi
dědičně zatížené
na cukrovku.

Spartakiádní cvičení žen

Sehnuté v podřepu anebo vkleče
už od čtyř od rána
staví do zákrytů
do zástupů a do řad
zelené trsy řep.

Parné stadiony mé Moravy.
Bez fanfár bez potlesku -
jako se pojídá cukr.

Sklidili z prostřených stolů Hané
chléb a sůl potu.
Jen párátka strnišť
na nich zbyla.
Než podzim obrátí ubrusy
a odkryje hnědé desky
o jejichž spodní stranu
se lokty opírají rodáci
na posledním svém sjezdu.

Buky u zámeckého rybníka

Dlaněmi stromy nabírají
vodu v níž se jen shlížely.
Kolik změn srdce oželí
jen když je zpátky v rodném kraji.

Z vody je víno z mízy krev
a čísi dlaně se k nám blíží
k nám zadupaným do obtíží
a zvedají nás nad rakev.

Sad u nás

Zimním sadem zvolna kráčí měsíc
a z větví stíny
očesává na zem.

Sadaři stínů.
Mé dětství ti zde
bylo na nich.
Jeho stín zbyl mi v kapse.

Zima na Ješově

Pod kruchtu kopců
složila své kostelní ticho
se zvonivou pokladničkou.
Obzory šedivější na spáncích prosince.
Slepice kdákavě mašlují odmetené dvorky.
Psi spolehlivě mrznou u vrátek
a jejich hlas jde
jde až do nebe.
Lesní zvěř donesla
svá krotká psaní
až do její schránky.
Vesničané jí beze zbytku
odevdali své životy
za domovské právo.
A já se jí každým tahem
odevdávám.

Ladovská

Zima své velké prádlo rozložila
na žehlicí prkna úvozů a strání.
Děcka žehličkami saní
šňůru od nich zastrčenou do rukavic
maminčina tepelného zdroje
horlivě je žehlí plné nepokoje

nežli jaro poskládá ho pomalu
do prádelních košů řek a kanálů.

Silnice rodnou vsí

Pokojná stružka našeho brouzdání
se rozvodnila v koryto
kterým proud benzinu
žene valí a strhává
hmotu živou v neživé
na náhon motorismu.
Jeho kola hlučně melou kilometry.

Kdysi pracně sestavenou křížovku
ze žulových kostek
vyplnili silničáři asfaltem
pod kterým zůstala i tajenka
mého batolení.
Gumy pneumatik ten nános
nevymažou.

Přikurtovaná osudem zde leží
a chvěje se vesnička pod ostrými
reflektory.

Pochromovanými nástroji
stroji a postroji
je jí odnímáno ticho
a transplantována umělá idyla.

Musí si zvyknout
bude-li chtít přežít.
Jako si musím zvyknout já
že ona má rodička přežije mě.

Matematikovi z gymnázia

Kdo se nepohyboval
ve svatostáncích příkladů
jako doma
byl pro vás zavrženíhodný odpadlík
jinověrec s nímž počítat
byl by hřích.
A tak dodnes počítám na prstech
puls.
Tápu v procentech
pracovní neschopnosti.
A nevypočitatelné
pro mě zůstávají
úděly pacientů
i matematiků.

P.S.

Přesto bych toužil být
někomu příkladem.

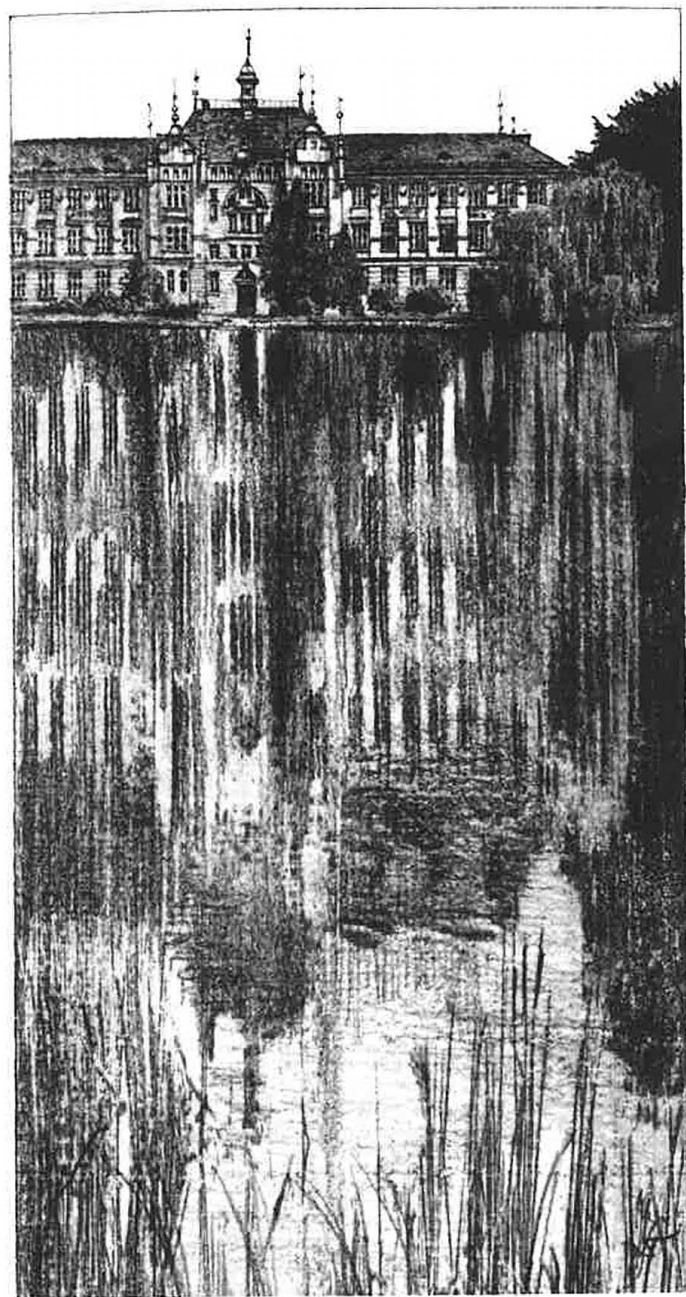
Maturitní tablo

Studentské naše podobenky
zasklil litovelský rybník
ve společné maturitní tablo
jako svůj potěr jako svoje mřenky.

Hledáme se v něm mezi spolužáky.
Měníce podobu
svých mravních principů
v sobě hledáme se taky...

Maturitní naše podobenky
pouštěné po vodě
k Charónu na druhý břeh
profesoři mají stále za své směnky.

Báseň, která neprošla cenzurou
do Almanachu k 80. výročí gymnázia v r. 1981.
Vyšla ve sbírce Bez receptů (MF 1983).

Novodobá historie jedné z litovelských ulic

Rozhlásek

Až do roku devatenáct Neustadtergasse - česky také Uničovská jmenovala se - pak počtěna jménem T.G.Masaryka z vděčnosti že z monarchie vznikla republika. Protektorát Masaryka přelepuje nezná z ulice se stává „Třída 15. března„. Po válce zas do názvu se vrátil Masaryk slavit soudit hrdiny své - náš národní zvyk. Tak prochází historie jednou z uliček učitelka života nám dává políček když deset let po Vítězném únoru komunisté jak fašisté došli k názoru že jim nic co souvisí s Masarykem - občané to přijmou jak je jejich zvykem - pověst města ani Strany hyzdit nebude. A tak opět pod diktátem - český osude! - označena za ulici „ 9. května „. K tomu slavnost. Nejedna řeč vzletná. Třicet květnů přešlo... Komunismus pad Masaryka může národ znovu vyznávat. Vyveden byl z mnohé slepé uličky i když musel používat různé berličky. S ulicí tou v předcích osud můj je spjat díky za něj město moje. Jak být nedojet.

Na prvním programu Chudobín

Říjnová neděle

Vítr už započal se sběrem
barevných kovů.
Nedělní zvony po ránu
zas dostaly se k slovu.

Jak známě známě jak vyzvání
všechny tři kostely.
Ohluchlý venkov si ve svátek
příleží v posteli.

Z okolních vesnic už nechodí
zástupy věřících...
Lid ke kanálům usedá
a zbožně loví v nich.

Nad každou střechou stavení
antény vztyčen kříž.
Ve známých hlasech Boží hlas
najednou neslyšíš.

Ten signál dávno smluvený
nemáš čím přijímat.
Přelaď svůj život na něj dřív
z největších byl by ztrát.

Nedělní zvony po ránu
zazněly do změti
pocitů mých když rodáci
vstali z mé paměti.

Babička

Úryvky z poémy

V dobách kdy ženy byly ovládány
valchami a vařečkami
tys ovládala mechanismus
šicích strojů s člunkem
centrální cívky.

Pro struny bavlnek a hedvábí
komponovalas novou technikou
skladby krajek i vyšíváných aplikací.
Skladby hrané na jedinou strunu.

Pro nové majitelky singrovek
vedlas hodiny vyšívání
pořádané podnikavě
touto známou firmou.

Hory ložního prádla
hory výbav hanáckých nevěstinek
přelézalas po krkolomných
modře vyznačených stezkách.
Kilometry našlapané v nohách.

Tvůj šlapací velocipéd
vězel pod přízemním oknem
do klidné litovelské uličky.
Neděle bývala tvým dnem.
To zavřela se „šicí mašina“,
ať vychladne a tiše může slavit
také den odpočinku.

A ty se sváteční broží pod krkem
šlas podél Moravy a přes náměstí
nad nímž vznášelo se
jitřní vyzvánění
do kostela.
Dobře vědělas:
i naše životy visívají na nitce.
Kdo drží její druhý konec
ve své ruce ?
Na jejím správném navléknutí
záleží...

Každý jsme šitý spodní nití
máme svůj rub.
A člunek mozku z něhož odvíjí se
nit našich myšlenek
k výšivkám slov. Slova která chytí.

I život znalas důvěrněji po rubu.
Snad jsem ti bezděčně
zjasňoval jeho líc.
Abys ji mohla ve mně pohladit
na žádný rub už nemyslic.

Ne život není delší nežli steh.
A mezi dvěma
probíhají všechny jeho děje.
Mezi dvěma vpichy.
Druhý do země je.

Děda

Úryvky z poémy

Nevykonals na světě nic výjimečného.
Zůstane po tobě
několik škopků puten rozeschlých
co pro tebe nepřestane slzet -
pivovarnický bednáři.
Do sebe uzavřený
po vzoru svých tvrdohlavých sudů.
Na dužiny let
ti narazila smrt svou obroučku...

I z první války světové
z té premiéry ničení a hrůz
museli tě odnést ze scény
do vídeňského vojenského lazaretu.
A odtud v beznadějném stavu
transportovat domů...
Poslední zákop k zalehnutí
vykopán měl být v rodné hlíně.

Válečný invalido
vysloužil sis hodnost školníka
na měšťanské škole chlapecké
na celých pětadvacet let.

Skupina pašující zbraně
byla odhalena. Přijelo gestapo...
Školu změnili v ubytovnu
německého wehrmachtu.
Zbylé pušky z půdy
odnosila postupně má matka
mezi prádlem usušeným na půdě
a vojenským košilatým žertováním.
Teprve dnes mě při té odvaze mrazívá.

Ještě mi také zbyl po tobě
přívěšek laciného plíšku
s číslem fašistické šatny smrti
kam tě gestapáci odložili.
Ale konec války
si tě i odtud vyzvedl.

Tento koncentračnický cejch
zavěšený ti na krku
beru do rukou jak puncovaný šperk
zmužilosti.

Myslel sis že i svět
ten kulatý soudek z poledníků
objímaný obroučkami rovnoběžek
že i ten místy ztrouchnivělý
a rozeschlý až k rozpadnutí
by nakonec šel opravit
aby z něj alespoň přestala
prosakovat krev.
Jak ho ale dostat
do bednářské dílny ?
A ani v tom bys neviděl
nic převratného.
Od čehopak vyučil ses bednářem ?

Po letech dřeva
které jsi ručně opracoval
se zadřela ti do krve
filozofie Diogena
žít prostě a moudře a pravdivě
jako víno ve svém sudu.
A uzrát. Uzrát i navzdory
pochybným sklepmistrům.

Polomy

Teprve když jsem viděl polomy
a stromy vyzvané vichřicí
dát ruce kořenů vzhůru
pochopil jsem
že být někde zakořeněn
není samozřejmost
ale samozřejmý předpoklad výšin.

Lamentace

Dny zmrvené
dny fůry naložených mrv a plev
a vymláčené prázdné slámy
házené pod kopyta pod žlaby.
Dny kterým čouhá sláma z bot
takové chlévsky zmrvené dny...

A přesto nezbytné dny do počtu
jednoho života
bez nichž by nevydal
žeň svých klasů.

Setí

Do polí
z nichž odtáhla vojska
vešli hospodáři
se svou výzbrojí.

Přes která pole
české země nepřešla vojska
aby zase zašla
do hlíny.

Jenom chléb
chléb náš vezdejší
z ní každoročně vstává
z mrtvých.

Po hanácké

Tož abeste to všeci věděle
omim eště plkat po hanácké.
Hanáci se všode možně poděle.
Nemeslijó jenom na svi nácké.
Ti dovedó safryš inši věce !
O tech náckách só to leda kece.
Hanák néni liné panák
ani „panáček„.
Nérač on má to svó Hanó
plnó Hanaček.

Včel

Kakrholte kakrholte
to só včelka same kolte.

Ledi blbnó furt se vraždijó
jak spolo žet posósedske nevijó.

Dřiv sme take všelejaci bele
ale jenom ze sebe si vestřelete.

Litovelsko

Né že bech tě nemiloval Praho
ale k praho domova
vracivám se na Moravo drahó.

Iuventus Rediviva

Oběžná dráha života opisuje kruh.
Čím víc se uzavírá
tím jasněji je vidět na počátek.

Oběžná dráha života opisuje kruh
jehož obsah nelze vypočítat
do vzorce dosazením.

Město věčně školou povinné
provedené v půdorysné rovině
nesené na ramenou řeky Moravy.
Všichni jsme ti dlužní za podnájem
za neodevzdané svazky klíčů od tvých zákoutí
za svazky přátelství.
Kolik jsi vydalo vysvědčení ?
A naše návraty jsou nejlepším vysvědčením
pro tebe.

Domovské město moje.
Tvůj znak jak štědrovečerní stůl
zve k sesednutí.
V tvé málo pozměněné výpravě
se odehrálo
několik mých dějství...
Z náповědní budky osudu
mi při nich někdo šťastně našeptával.
Kam jste se rozešly
vy všechny osoby a jejich obsazení ... ?

Léta studií
čeřenem času nevylovitelné dny.
Oči mám plné lesklých šupin.
Potopené pod hladinou litovelského rybníka
pod hladinou mé krve.

Jde celý průvod generací
podle zasedacích pořádků.
Černé tabule
spuštěné na půl žerdi.
Modré oči kalamářů
vyplakané až do dna.
Vyvoláni dnes budou
profesoři.

Oběžná dráha života opisuje kruh
prsten zasnubní
s jedenkrát nám daným prostorem a časem.

Úvodní báseň Almanachu k 65. výročí litovelského gymnázia
Iuventus Rediviva = znovuoživilé mládí

Verše byly vybrány ze sbírek:

MALÁ VIZITA (Mladá fronta 1976)
TLAK MÉ KRVE (Mladá fronta 1979)
BEZ RECEPTŮ (Mladá fronta 1983)
TO JE VĚC (Mladá fronta 1987)
PTÁM SE SVÝCH SLOV (Luxpress 1990)
STÁČENÍ PODZIMU (Blok - Blahoslav 1994)
VESNICKÁ GALERIE (v rukopise)
a verše dosud nepublikované

Návraty básníka

Básníkem je každý kraj jaksi dokončen.
Básník bezpečně uhaduje tajemství jeho krásy
a tu to krásu dozpívá.

Jaroslav Seifert „Všecky krásy světa“

Pocit domova bývá spjat s dětstvím.
U lidí obyčejných i u géniů. Bývá ukován z materiál tak
neuchopitelných, ale tak konkrétních, jako jsou
vzpomínky na nejbližší, reminiscence na děje a události,
jejichž výsledkem byl tu sražený palec, tu pochoutka
od maminky či babičky, tu nečekané setkání či
překonaný strach.

Člověk má celý život stejné oči, ale rozdílně jimi nazírá,
má celý život stejné uši, ale rozdílně jimi naslouchá, má
celý život stejné srdce, ale rozdílně jím v různých
údobích tok svého vyměřeného času prožívá. V těchto
rozdílnostech je však možno při troše soustředění jasně
rozpoznat, co je jim společné, co se jim táhne jako
červená nit, jako osnova lidské identity.

Zvláště u básníků to bývá nit velmi jasná a ohromujícím
způsobem inspirativní. A také pevná. Tak pevná, že je
vnímána i druhými lidmi jako krásné pouto. Tím krásnější,
čím pevnější. Příkladů je možno v české literatuře nalézt
mnoho: Jan Neruda a Malá Strana, Adolf Heyduk a
Písek, Alois Jirásek a Hronov neboli Padolí, Fráňa Šrámek
a Sobotka . . .

Jedno bez druhého si nedokážeme představit.
Navzdory tomu se však stává, že lidem unikají neméně
silné vztahy právě tam, kde sami žijí. Je to tím, že na
ošatce svého rodného kraje pociťují více sebe než
druhé a že do spektra každodennosti se jim usadila
všednost. O to více těší, když se pak objeví někdo, je-

muž je dáno, aby druhým poodhaloval prezíraný svéráz a nedoceněnou originalitu míst zdánlivě okoukaných, a proto podvědomě podceňovaných a někdy i přehlížených.

Výbor veršů Aloise Volkmana inspirovaných jeho domovem má takovou sílu, že může být zjevením i objevem, pokladem i darem. Svědectvím permanentních, celoživotních návratů k prahu domova, duchovních i konkrétních návratů do míst, kde se básník narodil, kde se naučil rodné řeči, kde udělal první krůček, kde se poprvé štěstím rozesmál a kde uronil i první slzu. K řadě poetů, jimž rodný kraj zůstala celoživotní láskou, je možno přiřadit Aloise Volkmana, a to v konfigurační dvojici Volkman a Chudobín, Volkman a Litovel, Volkman a Haná.

Nabízí se představa o třech prutech Svatoplukových, protože stěží si lze představit něco pevnějšího. O jejich pevnosti svědčí stálost lidská i básnická. Stálost, jež vyrůstá z pevných kořenů, vyvěrá z rodové sounáležitosti a je posilována pravidelnými návraty. Ty mají svou logiku.

Básníkovi prarodiče z obou stran, z matčiny i otcovy, jakož i rodiče, pocházeli z Litovle a v Litovli se narodili. Dědeček z otcovy strany vlastnil zájezdní hostinec na litovelském předměstí, dědeček ze strany matčiny býval bednářem v litovelském pivovaru. Bylo věcí osudu, že dominantní postavení v životě básníka zaujali prarodiče z matčiny strany a dědeček - bednář se stal jako válečný invalida po první světové válce dědečkem - školníkem v litovelské újezdní chlapecké měšťance. Mělo tomu tak být, aby se malý Lojzík mohl dostatečně sblížit se škamny, školními kabinety, dlouhými chodbami a řádem, určeným školním zvoněním. Osud tomu chtěl, aby dědeček - školník přežil za druhé světové války útrapy koncentráku a Lojzíkovi - studentovi i po další válce vytvářel s babičkou v Litovli vstřícné a chápavé domácí zázemí, kdykoli přijel z Chudobína do města.

Z Chudobína, kde se básník narodil a s rodiči žil, nebylo do Litovle daleko. Hlas kostelních zvonů tuto vzdálenost snadno překonával. Nebylo proto divu, že malý básník

vnímal Litovel jako součást svého rodiště. Alois Volkman žil v příhodném duchovním i kulturním klimatu. Básníkům otec působil více než čtyřicet let v Chudobíně jako duchovní Církve československé husitské a malý Lojzík měl příležitost poznat jako dítě významné osobnosti kultury, mimo jiné i básníka Františka Nechvátala. V Litovli se Alois Volkman vzdělal, zde absolvoval devítiletku, zde vystudoval na téměř gymnáziu jako jeho otec i strýc.

V Litovli poprvé deklamoval v sále Záložny své verše, v Litovli vyrostl z dětských kalhot a zde také pod patronací svých profesorů dospěl. Litovlí projížděl, když studoval na Lékařské fakultě Palackého univerzity a Litovlí se těšil i při svých návratech z pražského působení.

Chudobín, Litovel a Haná se staly jeho trvalou básnickou inspirací. K nim se často v myšlenkách vracel, i když se díval na noční oblohu z devického podkroví své pracovny nebo brázdil se sanitkou silnice v kladenském okrese.

Volkmanova poezie je osobitá a netradiční. Těží z postřehu, z okamžitého nápadu, z neobvyklého úhlu vidění, z intuice. Motiv pak básník jako diamant pozoruje z mnoha stran a prostřednictvím básnické analýzy se dobírá k nové pravdě, pravdě umělecké. Ta se vesměs vyznačuje optimismem, vtipem, moudrostí, někdy až sarkastickým pranýřováním lidských slabostí. Volkman není sice humorista, ale jeho básnické glosy ho řadí k tvůrcům, po jejichž tvorbě se sahá jako po léku, jako po elixíru. Tyto hodnoty do sebe nasál i tento výbor básní.

Samostatnou zeň ze svých návratů básník dosud nevydal. Odhodlává se k tomu až nyní. S nevysloveným přáním obdarovat všechny, kteří jako on mají svůj rodný kraj rádi. Není pochyb, že jich je v Litovli hodně.

Rozhodnutí města Litovle a vstřícný krok starosty MVDr. Vojtěcha Grézia, jež předcházely vydání básnického výboru K prahu domova, jsou dokladem příkladné kulturnosti a vytříbené kultivovanosti, jimiž Litovel překračuje aktuální dobové zvyklosti. Díky za to!

Bohumír Kolář

Obsah

Domů na Hanou vlakem	/6
Litovel	/7
Malíř Žánrů - sentiment	/8
Březnová	/9
Jarní Morava	/10
***	/11
V litovelských lukách	/12
Mámlna gratulace	/13
Sad u nás	/14
Chudobinský rybníček	/15
Rodo - kmeny	/18
Koš ovoce	/19
Z letní Hané	/20
V polích po výmlatu	/21
Polní cesty na Rampach a k Pardusce	/22
Nad strništěm se srpnovou příchutí	/23
Obilná síla	/24
Za vsí Savínem	/25
Za humny Hané	/26
***	/27
***	/28
Spartakiádní cvičení žen	/29
***	/30
Buky u zámeckého rybníka	/31
Sad u nás	/32
Zima na Ješově	/33
Ladovská	/34
Silnice rodnou vsí	/35
Matematikovi z gymnázia	/36

Maturitní tablo /37
Novodobá historie jedné z litovelských ulic /40
Na prvním programu Chudobín /41
Babička /42
Děda /44
Polomy /46
Lamentace /47
Seť /48
Po hanácke /49
Včel /49
Litovelsko /49
Iuventus Rediviva /50

Alois Volkman
K PRAHU DOMOVA

Ilustroval a obálku navrhl Jaroslav Zapletal
Vydal Městský klub Litovel pro Město Litovel,
nám. Přemysla Otakara 778, 784 01 Litovel,
u příležitosti 80. výročí vzniku Československa
e-mail: mu-litovel@stbk.mcs.cz

Náklad 3000 výtisků
Vytiskla Tiskárna Křupka Mohelnice
ISBN 80-238-2860-6